

EDINOST

Glasiilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinosti je moč.«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in sabbato o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejemajo Opravištvu, via Torrente, »Neva tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Govor g. Nabergoja

v državnem zboru dne 5. februarja t. l., zudevajoč kongruo.

(Po stenografičnem zapisniku).

Visoka zbornica! Moj namen ni, da bi natančno pretresal zakon, toliko manj, ker so njegove določbe take, da zadoščujejo stanju nekega majhnega števila, teško pa koga zadovoljijo, ker se niso spopadli pričakovanja, katerih smo bili opravičeni se nadejati, tako da nam nehoté na misel sili latinski pregovor: »Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus«.

Če vendar spregovorim, storim to le zato, da obrnem pozornost visoke zbornice na krivo razmero, katera neprimerno in krivično določuje kongruo v tržaški okolici. Sicer sem čestitemu odseku hvaležen, da je nekoliko zboljšal od vlade predlagane razrede o kongruo, kolikor zadevajo Primorje. Meji tem ko znašajo kongruo postavki po vladini predlogi za samostalne dušne pastirje v Trstu 1200 gld., v okolici do dveh milj od Trsta 600 gld., v drugih krajih 500 gld., in za pomočne duhovnike 400 gld., 300 gld. in 250 gld., predložila je odsekova predloga za pomočne duhovnike povišanje na 300 gld. in od 300 na 350 gld., glede župnikov pa od 500 gld. na 600 gld. in od 600 gld. na 700 gld. To nejeednako postopanje s župniki in kaplani v Trstu nasproti onim v okolici ne zdi se meni, ki natanko poznam razmere, vtemeljeno, in je toliko čudniše, ker je okolica z mestom Trstom združena v eno politično obdino, v katere so jednake krajine in obdajne razmere, katera zadnje posebno okolica hudo čuti, ker se mora neobhodno potrebni živeti in obleko v Trstu kupovati in potem na dom nositi, kar povzroča zopet troške in zgubo časa. Jaz gotovo ne menim, da so mestni župniki dobro plačani, daleč od mene je taka menitev, ali poprej omenjena razlika med 1200 gld. in 700 gld. gotovo ni opravičena. Zato prosim visoko zbornico, naj pritrdi predlogu, kateri podam konci moje razlage.

Gospoda moj! Se li ujema s pravico, da se pomočni duhovniki postavijo v isti plačni razred, ali še nižji, v katerem je finančni stražnik, žendarm, ali celo vinskoga daga čuvaj, ki ima pri nas v tržaški okolici 450 gld. letne plače, ali vinskoga daga asistent, ki ima 600 gld. in vinski daga, ki ima 800 gld. do 1000 gld. letne plače, ali v zadnjem času nastavljeni gozdni čuvaj v okolici, da varuje gozdne

nasadbe, katerih sad bodo morda uživali najpoznejši naši zanamci, morebiti otroci naših otrok? In vendar imajo prav zdaj omenjeni organi 400 gld. letne plače in še službeno opravilo, pa jim ni treba drugega znanja, nego da za silno potrebo znajo brati in pisati; pomočni duhovnik pa, ki ima fakultetne studije, naj se odpravi z vsoto bornih 350 gld.? Nikakor ne! To se ne sme zgoditi, naj se mu privoščijo vsaj 450 gld., da se z njim ne bo ravnalo neugodniše, nego s zgoraj omenjenimi organi!

Ako govorim tudi za zboljšanje kongruo župnikov v tržaški okolici, tedaj me vodi pri tem prepričanje, da so službena opravila župnikov na kmetih in v mestu vsaj jednaka, večkrat pa na kmetih še težavniša. Prosim, pomislite, gospoda moja, da je le v treh obljudenih župnijah (sv. Ivan in Rojan, ki imata vsaka 5000, in Skedenj, ki ima 3000 duš), župniku pridat povsod le eden pomočnik, da pa v drugih, tudi obljudenih župnijah (n. pr. K. tinar z 2000, Opčine z 1900, Barkovlje z 1800, Prosek s 1500, Sv. Križ in Bazovica, vsaka s 1300, Kontovelj s 1000 dušami) župnik nima nobenega pomožnega duhovnika, tedaj mora dušno oskrbstvo sam opravljati. Poleg vsega tega pa je uvaževati še to, da mora župnik v šolah, obstoječih iz več razredov in oddelkov, učiti brezplačno verski nauk, česar v mestu ni, ker tu uče verski nauk za to plačini pomožni duhovniki. Znano je tudi, da so postranski zaslužki in pristojbine za duhovska opravila na kmetih manjše, nego v mestu. Zato je jasno, da razmera plačil v mestu nasproti duhovščini na kmetih ni v nobenem soglasju in da se ta razmera zboljša, stavim ta-le predlog (bere):

Kazalo I. odstavek IV., točka 3 naj se glasi:

V okolici do dveh milj od Trsta, v mestih in trgih, ki imajo nad 3000 prebivalcev, potem v večjih kopeliščih: samostalni dušni pastirji 800 gld., pomočni duhovniki 450 gld.

Občni zbor polit. društva Edinost

dne 1. februarja 1885.

(Konec.)

Predsednik popraša zbor, ako odobruje letno poročilo, kar se tudi zgodi enoglasno. Na to popraša predsednik, ako ima kdo kaj predlagati. — Oglasi se g. M. Kamuščič in govori blizo tako-le:

naše vasi vzel, ali on je rekel, da tega ne more storiti, ako bi tudi hotel, in da ni nič hudega, ako hodi vojak za dekletom. Oče je tam mej vojaki slišal, da je neki iz zelo bogate hiše, da se je sam zapisal v vojake, in da sme iz vojaščine stopiti, kedar hoče. Dobro bi našel, ako s takim kaj začneš. Tako je govorila Viktorica Tonetu, in on jej je dal besedo, da pusti vojaka v miru.

Viktorica pa je imela od tega večera zopet prejšnje težke čase, in dasi je zaupljivo škapulir na srce stiskala, kedar so se jej prikazale nesrečne oči, vendar ni nehala nepokojno biti. Šla je zopet h kovačici sveta iskati. »Jaz ne vem, to je morebiti uže šiba, s katero me Bog tepe, da mi nič ne pomaga, kar ste mi dali. Saj sem vas zvesto slušala,« reče Viktorica.

»Le pusti, deklica, le pusti, jaz mu uže posvetim, in ako je sam antikrist. Ali popreje moram od njega dve stvari imeti. Dokler si ju ne preskrbim, čuvaj se ga, kolikor le moreš. Prosi angelja varha in moli za tiste duše v vicah, za katere nobeden ne moli. Če katero rešiš, prosila bode za te.«

»To je najhuje, kuma, da uže ne morem v miru moliti,« plakalo je deklica.

»Vidiš, vidiš, deklica, zakaj si odlašala, dokler ter je hudobna moč prevzela. No, ali Bog da, da premore tega vraga.«

Viktorica se je premagovala, kolikor je mogla; vroče je molila, in ako so jej hotele misli na druge predmete uiti, brzo je pomislila na Gospodovo trpanje, na devico Marijo, da bi se znebila te zle moči.

Iz poročila tajnikovega je znano, kako je magistrat odvrnil pravično prošnjo tržaških slovenskih starišev; naj bi se tudi v mestu ustanovile slovenske šole za slovenske otroke. Magistrat se bode ustavljal do skrajne sile! V Trstu imamo še eno ljudsko šolo in ta je c. kr. občna ljudska šola za dečke in deklice.

Začetkom je bila ta šola ustanovljena le bolj iz ozira na tukajšnje nemške prebivalce. Ali Trst je kupijsko mesto. V malo letih je naraslo število učencev tako ogromno, da je bila vlada primorana, ustanoviti podružnico ali sukursalo in še ta ne bo dovolj; sleherno leto se odprena ali še celo dve paralelki.

Poduk je pa v tej nemški šoli res skoz in skoz nemški, kar nasprotuje pedagogičnim načelom in zdravemu umu, ki zahteva, da se mladini daje prvi poduk v tako važnem materinem jeziku.

Iz poročila zadnjega šolskega leta je razvidno, da je obiskovalo državno nemško šolo do konca leta 1147 učencev in sicer 180 Nemcev 769 Italjanov in 184 Slovanov.

Ako je šola tako dobro obiskovana in napredek nje pri vsej težavi še dober, treba si je najprvo zahvaliti voditelju te šole i požrtvovalnemu učiteljskemu osebju, kateri razum male izjeme umeje vse tri deželne jezike.

Šola bi imela še večjo veljavo, ako bi se bolj ozirjema na materin jezik, kajti tam se goji tudi patrijotični duh in ljubezen do države in vladarja o prvega razreda do zadnjega. Otroci slovenskih mestnih starišev bi morali vsi obiskovati to šolo!

Moram pa slavni zbor opozoriti, da omenjena državna nemška šola, katera šteje 26 učiteljev, je provizorična, vlada jo danes ali jutri lahko zapre. Jaz sem pa tega mnenja, da dokler bo ta šola tako dobro obiskovana, kakor doslej in nje uspeh zadovoljen, dvakrat vlada premišlji predno jo zapre. Sij ona ima od te šole veliko korist tudi iz političnega stališča.

Slovensko-nemška i italijansko nemška ljudska šola je Trstu potrebna, to se ne da tajiti, in to spoznajo oni stariši, kateri pošiljajo svojo deco v to šolo.

Ker je prošnja slovenskih mestnih starišev opravičena, ker se število za šolo ugojnih otrok leto za letom množi, sinemo po vsej pravici zahtevati, da se našej mladini tudi v mestu slovenski razredi odpró in ker je up, da bode vlada bolj pravična nasproti slovenskim zahtevam, nego laški

Očevala se je jeden dan, dva dni; tretji dan pa je šla po detelje na konec očeto-vega polja; hlapcu je velela, naj hitro za njo pride, ker se s košnjo podviza. Šla je tja, lahko in urno, kakor srna, da so ljudje postajali, gledali za njo, kako lepa je. Tako je odšla, domov pa jo je pripeljal hlapec na zeleni detelji, blede, ranjeno. Nogo je imela obvezano s tankim, belim platnom, in morali so jo z voza v hišo nesti. »Mati božja z Svete gore! tožila je mati,« dekle, kaj se ti je zgodilo?»

»Zabola sem si trn globoko v nogo, omedlela sem. Nesite me v izbo, pojdem leč!« prosil Viktorica.

Nesli so jo v posteljo in oče je precej tekel po kovačico. Kovačica je prihitela, kakor bi bilo gorelo, in z njo truma nepovabljenih kum, kakor je to uže navada. Ta je svetovala lapuh, druga golšdec, tretja za uroke, četrta kadilo; kovačica pa se ni dala motiti in devala je na oteklo nogo krompirjevega soka. Poslala je vse strani, rekoč: da hoče sama pri Viktorici ostati in da bode kmalu vse dobro.

»Povedi mi, deklica, kako je bilo, ti si se prestrašila? In prosim, kdo pa ti je obvezal nogo s to belo, mehko ruto? Jaz sem jo skrila, da je niso videli te zijalke.« govorila je previdna kovačica, devaje jej nogo v posteljo.

»Kam ste jo deli, kuma?« naglo vpraša Viktorica.

»Imaš jo pod vzglavjem.«

Viktorica je segla po ruto, ozrla se na

magistrat, stavim predlog, naj bi pol. druž. Edinost s prošnjo pri deželnej vladi vplivalo v tem zmislu:

naj bi se poduk na omenjene šoli utrakvistično vredil;

v prvem in drugem razredu učni jezik slovenski in italijanski, v tretjem in četrtem pa nemški.

Dolenc podpira ta predlog in pravi, da je celo za Nemce mučno, ako se morajo učiti skupaj z otroci, kateri prav nič nemščine ne umejo, ker učitelj se mora le se zadnjimi ubijati, in nemški otroci se pri tej sistemi malo učé. Stvar je torej jasna vsakemu in tudi nepedagogu.

Predsednik tudi poudarja važnost predloga g. Kamuščiča in ga konečno stavi na glasovanje. Bil je sprejet z veliko večino.

Na to se oglasi k besedi g. Jos. Primožič, starosta naših okoliščinskih prvih mož in govori proti rojanske šoli, iz katere so napravili pravo politično torišče; slovenske otroke zviljčno vpisujejo v ital. oddelek, kder jih mučijo s tujim jezikom, katerega se nikoli dobro ne naučijo, še celo krščanski nauk se jim podeljuje v italijanščini, morda zato, da ga ne bodo dobro umeli, in se torej še celo zapovedi lastne vere dobro ne naučé, 109 rojanskih očetov je uže podpisalo in poslalo prošnjo na dež. vlado, da bi odpravila te nedostatkosti in skrbela za to, da se osnuje rojanska ljudska šola na takej podlagi, da se bodo otroci učili v materinem jeziku in namesto italijanščine podučevali rajše v nemščini, ker tako bodo vsaj nekateri otroci mogli pristopiti na državno gimnazijo, ter s časoma pomnožiti našo literaturo. On predlaga, da društvo glasuje za resolucijo, da se vlada ozira na omenjeno prošnjo Rojančanov ter prej ko prej odpravi nedostatkosti na rojanske šoli.

Predsednik na to omeni, da so Rojančani sami dosti krivi, ako se z njihovimi otroki tako postopajo; oni se dajo premetiti od nekaterih magistratovih repov, da vpisujejo svoje otroke v ital. oddelek, mesto v slovenski. On torej v prvi vrsti priporočuje Rojančanom, da več na svoje otroke pazijo in se več brigajo za šolo, nego so se dozdaj; žalostno je bilo slišati, da je bilo na ital. oddelku rojanske šole toliko otrok, da so morali dve paralelki napraviti, mej tem ko jih je slovenski oddelek le 12 obiskovalo.

Dolenc omeni, da se je v zadnjem času ta stvar nekoliko zboljšala, ker ko so pametnejši stariši zvedeli, da se bode na ital. oddelku podučeval tudi verouk v ita-

krvave lise, na vštito ime, katerega še poznala ni in lice se jej je izpreminjalo.

»Deklica, deklica, ti mi nisi po vseči, kaj imam o tebi misliti?»

»Mislite si, da me je Bog zapustil, da sem izgubljena na vse veke, da mi ni pomoči!«

»Morebiti ima vročnico, da tako blede? mislila si je kuma in dela jej roko na čelo, pa čelo je bilo mrzlo in tudi roke so bile mrzle, le oči so jej gorele in strmele na ruto, katero je z obema rokama pred seboj držala.

»Čujte, kuma,« začela je tiho, »ali komur nič ne povejte, vse vam povem. Ta dva dni ga nisem videla, saj veste, koga menim — ali denes, denes mi je od ranega jutra v ušesih zvenelo: Idi po detelje, idi po detelje! kakor bi mi bil kdo šepetal. Vedela sem, da je to kaka skušnjava, ker on tam zelo rad biva, sedeva pod drevesom blizu polja, na brdu; in vendar mi ni dalo miru, da sem vzela rjuho in koso. Na poti mi je prišlo na misel, da sem sama sebi zlojeznica, ali v ušesih mi je vedno šepetalo: Le i, i, idi po detelje, kdo vé, ali bode tam, kaj bi se bala, za teboj pride Tomaž. Tako me je gnalo na polje. Ozrla sem se pod drevo, nikogar ni bilo tam. No, ker ga tam ni, pa je uže dobljeno, mislila sem si, vzela koso in hotela kositi. Zdaj mi je na misel prišlo, da bi skusila svojo srečo, hotela sem poiskati čvaternoperešne detelje in mislila: Ako je najdeš, srečna boš z Antonom! Iščem, iščem, čudo, da nisem na detelji oči pustila, pa našla je nisem. Zdaj

PODLISTEK.

Viktorica.

(Odlomek iz »Babice«.)

(Dalje.)

Nekoliko dni je bila Viktorica bolj veselja, in kedar je morala iti na vás, ni jej bilo tesno, kakor popreje, dokler še ni imela škapulirja od kovačice in še ni bila nevesta. Zdela se jej je, da je ves strah od nje pal, in hvallila je za to Boga in kovačico, ki je tako dobro svetovala. Ali ta njema radost ni dolgo trajala.

Necega dne proti večeru je sedela na vrtu s ženinom. Govorila sta o prihodnjem gospodarstvu in o svatbi. Pa kar naglo je umolknila, oči je uprla pred-se na grm in roka se jej je začela tresiti. »Kaj ti je?« vpraša ženin čude se.

»Poglej mej te veje, ali tam nič ne vidiš?« šepeta Viktorica.

Ženin se je tja ozrl in odgovoril: »Jaz ne vidim nič, in kaj si ti tam videla?»

»Želelo se mi je, da naju je črni vojak gledal,« tino šepeta nevesta.

»Le počakaj, temu posvetim!« zakriči Tone, kvišku skoči in vse preišče, ali zastoj, nikogar ni bilo. »Jaz mu tega ne prizanesem, da bi še za tvoj postopal, še zdaj, dobro mu jo zasolim!« jezi se Tone.

»Ne začnjenaj ž njim nikacega prepira, Anton, prosim te, veš, vojak je vojak. Sam oče je bil na Rudečej gori, in bil bi za to kaj dal, da bi ga bil tamošnji poveljnik iz

lijanjšini, brž so svoje otroke vzeli iz ital. oddelka in poslali v slovenski oddelok. Sicer pa je treba, da pametnejši in rodoljubnejši Rojanci, posebno tisti, ki so prošno na dež, vlado podpisali, na druge manj podučene vplivajo, da ne bodo ravno tako neprevidezno in se dali rabiti za orodje neosnovanih skrivnih agitatorjem Lahonstva.

Pri glasovanju je bila potem sprejeta resolucija g. Primožiča. G. podpredsednik Mandić na to predlaga, da bi polit. društvo še to spomlad osnovalo tabor poleg Lindara, ki ni daleč od Pazina, torej v sredini Istre; on utemeljuje svoj predlog s tem: Istrski rodoljubi ta tabor uže več let gorko želijo in da tudi denes pri zboru nazoči istrski udje to željo izrečno povdarja, nadalje, da bode tabor pot gladil prirodnim volitvam, da je treba skrbeti zato, da bode imela Istra vsaj 2 poslance v drž. zboru, kar je dosegljivo z vstrajnim delom, in da je konečno društvo osnovo tabora dajno dolžno istrskim rodoljubom. — Ta predlog je bil brez vsakega ugovora navdušeno in enoglasno sprejet in zbor je dal novemu odboru nalogo, da mora še to spomlad osnovati tabor v Lindaru.

Tajnik Dolenc prečita zdaj še odborov predlog, da društvo ne bode pripoznalo nobenega kandidata za svojega, kateri bi kandidiral na svojo roko in ne podpisal političnega programa »Edinosti«. Predsednik Nabergoj stavi ta predlog na glasovanje, in bil je sprejet z veliko večino.

G. F. Žitko predlaga, da občni zbor naloži odboru, naj društvena pravila tako preuredi, da bode društvo v bodoče imelo dva podpredsednika, namesto enega, ker zgodi se šestkrat, da predsednika ni doma in da je tudi podpredsednik zadržan, torej je treba še enega na vodstvu društva.

G. J. Dolinar meni, da bi se ta stvar mogla uže v tem zboru skleniti. — Predsednik pa mu pojasni, da taki predlogi morajo biti pripravljeni vnaprej in da mora biti tudi konstatirano, da ste nazoče vsaj 2/3 udov, kar pa denes ni. S tem pojasnilom se g. Dolinar zahteva in pridruži predlogu g. Žitka, katerega podpira tudi g. G. Sterle. Pri glasovanju bil je sprejet predlog g. Žitka. Predsednik povabi na to občni zbor, da izvoli v zmlisu pravil predsednika, 9 odbornikov in 9 namestnikov.

G. J. Požar se oglasi k besedi in pravi, da se je po dogovoru velika večina nazočih zedinila za neko listo, katero on predloži predsedništvu, da jo stavi na glasovanje. Predsednik poprašuje zbor, ako je zadovoljen s tem načinom glasovanja in ker zbor z veliko večino to potrdi, je povabil zbor, da glasuje, ali potrdi listo, katero je prebral tajnik, in katera se glasi:

Predsednik: *Ivan Nabergoj*, držav. poslanec. *Odborniki*: Dr. Frane Mandić, prof. Mate Mandić, Viktor Dolenc, Gustav Sterle, Jurij Jan, kanonik v Dolini, Mat. V. Živic, dež. poslanec, St. Nadlišek iz sv. Ivana dež. poslanec, Jenko Slavoj iz Podgrada dež. poslanec, Anton Trobec iz sv. Ivana.

Namestniki: Mirtelanc Ivan iz Barokovelj, I. M. Vatovec iz sv. Ivana, Sancin Josip iz Skednje, I. M. Malalan z Občin, F. Balanč iz Proseka, Josip Požar iz Rojana, Eduard Lampe vel. župan iz Doline, Jos. Ferluga iz Grete, Fr. Žitko iz Trsta.

Občni zbor z veliko večino potrdi to listo. Na to povabi predsednik zbor, da voli še poverjenike društva za razne okraje. Napredlog odstopivšega odbora so bili izvo-

me nekaj premoti, da se ozrem na brdo, in koga vidim tam pod drevesom — vojak! Naglo se strani obrnem. pa v tem hipu stopim na tlo, ki je lažal pri poti, in ranim si nogo. Nisem zakričal, ali zabolelo me je, da so mi oči stegnile in pila sem na zemljo. Kakor v sanjah sem videla, da me je nekdo v naročje vzel in odnesel. Bolečine so me vzdramile; na potoku je klečal vojak, močil v njem belo svojo ruto in izpiral mi rano.

Moj Bog, mislila sem, kaj bode s teboj, zdaj ne moreš tem očem utiti: najbolje, da se va-nje ne ozreš! Dosti so me bolečine mučile, v glavi se mi je še motalo, pa črhnola nisem, ne oči odprla. Položil mi je roko na čelo, prijel me za roko, mene je mraz tresel — ali molčala sem. Potem me je izpustil in začel mi v obraz vodo pluskati, vzdignol mi je glavo; kaj mi je bilo početi, morala sem oči odpreti. — Ah, mila moja kuma, te njegove oči so na me zasvetile, kakor božje solnce, morala sem svoje oči pokriti! Ali kaj mi je vse to pomagal, ko me je začel nagovarjati! — Ah, vi ste imeli prav, mila kuma, da čara tudi z glasom; meni neprenehoma doni v ušesih njegov glas, njegova beseda; rekel mi je, da me ljubi, da sem njegova sreča, njegovo nebo!

(Dalje prih.)

ljeni ti le gospodje poverjeniki: (Imena poverjenikov priobčimo prihodnje).

Zbor pa je ob enem dal novemu odboru oblast, da more imenovati še toliko poverjenikov, kolikor spozna za potrebno. Predsednik govori potem o važnosti prihodnjih volitev in povabi zbor, da izvoli centralni volilni odbor za bodoče volitve v dež, oziroma drž. zbor v Istri in v Trstu. Tajnik Dolenc predlaga, da ne bi se volilo posebnega odbora, ampak centralnega volilnega odbora udje naj bi bili vsi odborniki, vsi namestniki in vsi poverjeniki denes izvoljeni in še tisti poverjeniki, katere bode nov odbor imenoval, udje centralnega odbora pa naj bi sestavljali v vseh važnejših krajih lokalna politična, o katerih sestavi naj bi poročali centralnemu odboru.

Ta predlog je bil podpisan po raznih nazočih udih in ko ga je dejal predsednik na glasovanje, obveljal je enoglasno. Predsednik na to naznani, da je dnevni red občnega zbora dovršen, zahvaljuje se zbornikom za lepi red in za gorko zanimanje za društvena dobra in konečno povabi zbor, da zakliče onemu, kateri je avstrijskim narodom pravi oče, presvitlemu cesarju, trikratni živio. — Zbor navdušeno zakliče 3 kratni živio Francu Jožefu in se razide ob 2 uri popoldne.

Velika veselica in ples delalskega podpornega društva.

Nadejali smo se sijajnega izida, ali vse naše nade je resnica prekosila. Pred vsem nam je popisati okrašenje gledišča, ki je bilo kaj posebnega; galerija gledišča je bila polna raznih trofij, napravljnih iz grbov in neštevilnih zastav, prazni prostor je bil preprežen s zastori v narodnih barvah; na vhodu je bil velikanski 2 metra visok avstrijski orel mej dvema velikima narodnima zastavama, nad tem grbom krasno odlični orkester. Iz obeh glavnih lož sta bila napravljena dva paviljona v mestnih in avstrijskih barvah; poleg teh paviljonov je bilo na obeh straneh več okusno nalašč napravljnih lož za odlične obiskovalce. Najlepši kras pa je bil v sredini pod odrom, tam sta na zvišanem podu stala 2 visoka stebra, na katerih ste bili poglubi cesarjeviča Rudolfa in cesarjeve Stefanije, ta grupa je bila vsa mej zelenim cvetočim drevjem in cveticami, v sredi te grupe pa se je visoko vila društvena prekrasna zastava s štirimi trakovi, vse to v blišcu več sto plinovih luči napravljalo je na obiskovalce res slavnosten učinek.

Precej po devetih uri zvečer so začeli obiskovalci kar skupaj vreti, valile so se mase ljudi, kakor deroča reka. Odborniki in odbornice v največji gali, zadnje z čezramnicami v narodnih barvah pozdravljali so došle goste in visoko gospodo odpelevali v lože nje namenjene. — Okolo 10. uri je bilo uže okolo 3000 ljudi v gledišču, parter, galerije in oder vse je bilo polno, da se ni niti moglo plesati. — Godba je začela, kakor navadno, z »Najprej«, katerega so nazoči entuzijastično pozdravljali.

Posebno lepo je bilo videti dične naše okoličanke v narodnej elegantnej opravi z belimi pečami na glavi in mnogo okoličanov tudi v narodnej obleki, nekateri celo z »ferkindeži« na glavi.

Uzodno se je opazilo, da so vsi plesali gologlavi, kar se ne godi na nobenem ital. plesu in kaže napredek o olikanosti našega naroda. Sploh se je vsa ta množica jako lepo vedla, tako sicer, da tudi italijanski in nemški listi ne morejo prehlaviti slovanskega občinstva.

Nekoliko pred 11. uro so došli razni visoki gospodje, mej njimi zadnji predsednik vsiškga sodišča vitez Terčič, predsednik dež. sodišča, g. A. Mozetič, načelnik mestno odredenega sodišča in več gu. svetovalcev, za to gospodo je prišel vojaški poveljnik fml. Kober, predsednik pomorske vlade, potem deputacije društva Avstrija, društva Unione opera in drugih evakir. društev, mej njimi še celo deputacija nemškega društva »Eintracht«. Od druge gospode nam je omeniti bar. Prentis-a, sina namestnikovega, prof. Thun, kneza Wrede, barona Rally, barona Kollerja, skoraj vse odbornike čitalnice itd. Ob 11. uri je došel dvorni svetovalec, kakor zastopnik namestnika, spremljan po predsedniškem tajniku gosp. vitezu Conti-ju.

Te oficijelne zastopnike vlade sta oba odbora možki in ženski spremljana po 12 Sokolih sprejela na vratih gledišča in spremljala do paviljona na desnej, mej tem ko je godba svirala cesarsko himno, ko je gospoda došla v paviljon, omolknila je godba, in začel je cesarsko himno peti zbor nad 150 pevcev. Navdušeno ljudstvo pa je v enomer klicalo gromoviti živio; to je bil moment občnega entuzijazma, kateri se da le čutili, a le težko popisati.

Da je ta moment na visoko gospodo napravil najlepši učinek, to si je lahko

misliti, saj ti gospodje niso mogli prehlaviti res velikanskega prizora. — Po cesarski himni nastopilo je še okolo 40 pevkinj društva »Zora« v okoličanskej opravi in ves zbor je pel »Slavjanka« in pel jo je tako dobro, da jo je moral ponoviti.

O polnoči pa je začela svirati godba »Kolo«; skoz dvojna vrata so zdaj priplešali Sokoli z damami v narodnih oblekah, okoličanskih, poljskih, rusinskih in črnogorskih — prekrasen prizor, ki je vse očaral; občinstvo je plesalce živahno pozdravljalo; a plesali so tudi tako elegantno, da je človek mislil, da ima pred seboj »baleta«. Visoka gospoda je bila tako iznenadjena, da je šla v parter in še tam pleskala ter zahtevala, da se »Kolo« ponovi, g. fml. Kober in vitez Rinaldini in druga gospoda se je s plesalkami in plesalci več časa pogovarjala ter jim čestitala. Slava torej vrljem »Sokolov«, da je se svojim sodelovanjem veselico tako povzdignol.

Odlikovali in osebno pohvalili so vsi ti gospodje tudi vrljem pevovodjo, g. Steleta. Plesalo se je potem do 1 ure, ali težko je bilo plesati v takem drenu. — Ob 1 uri se je začel počitek. — Mej počitkom pa so pevci (4 zbori) peli razne lepe zборе v gledišču, v postranskih salonih pa je vladalo mej petjem in napitnicami največje veselje; vse je le hvalilo lepoto veselice.

Mej odmorom je polagoma odšla vsa visoka gospoda; po odmoru pa je društvo toliko bolj čestilo Terptihoro in sicer do 6 ure zjutraj.

Vsem gostilnam v bližini Fenice je tisto noč zmanjkalo pijače in jedače, karvarne vse so bile prenapolnjene in gostilničar v Fenice ob 4 uri uže več ni imel kaj prodajati. Po tem se da soditi na število občinstva.

Na vratih se je prodalo do blizu 2400 listkov, a povabljenici, pevci, deputacije društev, vse to je imelo proste listke, in teh vseh je bilo t. di 6 do 700.

Take predpustne veselice v Trstu ni bilo uže mnogo let in če pomislimo, da je imela isti večer tudi čitalnica sijajno veselico in da je tudi lahonsko društvo »Operaja Triestina« isti večer imelo svoj veliki ples, ki pa se ni mogel meriti s plesom v Fenice, reči moramo, da naša narodna reč v Trstu ipak lepo napreduje in da se Slovenstvo v Trstu z vsakim letom bolj javi. Delalsko podporno društvo pa si more vpisati poleg uže poprejšnjih sijajnih slavnosti, tudi sohotno, uprav velikansko veselico v zlato kroniko. — Kateri pravi Slovan ne bi torej tega tako delalnega društva podpiral z vsem srcem. — Bog ga nam ohrani in krepil!

Politični pregled.

Notranje dežele.

V seji poslanske zbornice v 6. dan t. m. je poslanec Ruf interpeliral zastran pospeševanja saditve ameriških trt. Potem se je nadaljevala podrobna razprava o kongru in so se odbili vsi predlogi za zvišanje, sprejel se je le Klaičev predlog, po katerem se v največ krajih v Dalmaciji zviša kongrua za 50 gld. Naučni minister je naglašal, da bi vlada zakona ne mogla priporočiti v Najvišjo potrditev, ako ne bi se zvišanje kongruie iz državnih sredstev razdelilo na več let. Poslanec Klaič je predlagal, naj se zviša je kongruie prične pri duhovskih pomočnikih in počitninah 1. januarja 1886, pri samostojnih dušnih pastirjih 1. januarja 1877 za polovico, in 1. januarja 1888 za drugo polovico. Poslanec Beer pa je predlagal, naj zakon ne stopi v moč v obrok, ampak vse njegove določbe 1. januarja 1886. Pri glasovanju po imenih je padel Klaičev predlog z 136 glasovi proti 123 in potem je bil sprejet Beerov predlog. Propala je torej vladina predloga, po kateri bi se le polagoma zboljšala kongrua. Potem se je sprejela še Vojnovičeva resolucija, ki vladi naroča, naj enak zakon predloži tudi za grško-pravoslavno duhovščino.

Vnanje dežele.

V francoskem državnem zboru se te dni razpravlja važna predloga zastran carine na žito in živino. O tej predlogi si nasproti stojiti dve močni stranki, prva je z vlado vred za carino, ker se nadeja, da se s tem pomore silno propadajočemu kmetskemu stanu, druga je zoper predlog, ker ne veruje, da bi carina kmeta otela, naglašala pa, da delalca hudo zadene, kar pa bode tudi obrti v veliko škodo, ker se podraži delo.

V francoskej poslanski zbornici je zdaj na vrsti prašanje delavcev. Poslanec Tony Revillon je zahteval 25 milijonov kredita za delavce brez dela. Minister Waldeck pa je govoril zoper ta predlog, ker taka podpora, razdeljena na 36000 občin, ne bi nič zdala; podpora delavcev je občinska zadeva. Revillonov predlog se je izročil posebnemu odseku, sprejel pa drugi njegov predlog, naj se brez odloga začne javna dela.

Nemška kolonijalna politika je prišla uže navskriž z Angleško. Angleška vlada je namreč Novo Gvinejo oklicala za angleško posestvo. Bismark pa se je temu upri ter nemškemu poslancu v Londonu ukazal, naj protestira zoper to prilastitev, ker se ne ujema s zagotovili; katere je dala angleška vlada.

Mej italijansko in angleško vlado, kakor smo to uže poprej trdili, sklenola se je vendar le pogodba zastran postopanja v Afriki. Poroča se namreč to za gotovo; Italija se je neki zavezala, da bo podpirala Angleže v sudanskej vojni, angleška vlada pa jej za to podpora prepusti prosto roko na vshodnih afriških bregovih. Trdi se dalje, da je ta zveza jako osupnola vse tri cesarske vlade i prijateljstvo z Italijo močno omajala. Na angleško varstvo opirajoč se, delajo Italijani v Afriki prav po italijanski, ne spoštujejo nobenih pravic. Tako so vzeli egiptovskim vojakom pri zasedanju Beilulu orožje ter jih vkrcali na italijanske ladije. Pri vsem tem pa je italijanska vlada tako predrzno nepoštena, da je turški vladi na nje protest odgovorila, da spoštuje sultanove pravice, in da posede le za to nekatere kraje, ker to zahteva javna varnost.

V italijanski poslanski zbornici je 7. t. m. odgovoril minister Mancini na Crispijevo interpelacijo, kake namene ima vlada z Afriko, in v kakej zvezi je z Angleško. Ministrov odgovor je bil sicer jako temen, a vendar dosti jasen za vsacega opazovalca. Rekel je, da glede italijansko-angleške zveze nema nič novega povedati, i da na prašanja o tej zadevi ne bode odgovarjal. Vladi bo vedno vodila državna korist in čast. — Italija dela na vse kriplje, da pošlje zaposel 15000 vojakov v Afriko; trdi se, da zasedejo Masavah in Suakim.

Italija je v svojih prilastitvah v Afriki zadela na velike ovire; najprej je zoper to protestirala turška vlada ter sklenola poslati vojsko v one kraje, potem je guverner Beilula, ki se je moral umakniti z 40 egiptovskimi vojaki, vložil protest zoper zasedenje, nazadnje je protestirala tudi egiptovska vlada in ta protest naznanila turški vladi. Nobene dvombe ni več, da je Italija v zvezi z angleško vlado in abisinskim kraljem.

Portugalci so zasedli ustje reke Kongo ter štiri vojne ladije pred usijem zakotvili. Holandske in druge trgovinske biše zoper to protestirajo. Afrika je postala v poslednjih časih res važna in prav lahko je mogoče, da zaradi nje vstane velik vihar tudi v Evropi.

Iz Sudana poročila potrjujejo, da je Kartum padel vsled izdaje. Izdajica je Taraz paša, ki je bil poveljnik kartumskih utrd. Mahdijevi si so se uže dalj časa z njim dogovarjali, in on je ponoči odprl mestna vrata sovražniku. Mahdijeve vojake je domače ljudstvo sprejelo z velikim navdušenjem, enako tudi egiptovski vojak. Krvoželjni divjaki so navalili na Angleže ter jih poklali; govori se, da je bilo 2000 ljudi po lanih. S padom Kartuma je prišlo tudi nekoliko Avstrijcev Mahdiju v roke; bili so tam še: konsul Hansal, dva trgovca i nekoliko nun, ki so imele majhno dekliško šolo. Ni še znano, kaj se zgodi z Gordonom. Vse prebivalstvo Sudana, tudi doslej Angležem prijateljski rodovi pošiljajo v Kartum sle in pozdravljajo Mahdija.

Po poznejših poročilih iz Sudana je dobil Wilson 27. januarja vest, da je Gordon mrtev. Vsled tega je razposlal ogleduhe in ti so se vrnoli s poročilom, da je Gordon v resnici mrtev ter poleg tega prinesli vest, da je bil Gordon posekan z vso vojsko, katera mu je ostala zvesta, le malo se jih je otelo.

Še tisti dan je zvedel Wilson, da je rod Šukrieh od Angležev odpadel in se Mahdiju podvrgel. Nekoliko mož tega roda je prišlo na nek angleški parnik s tem poročilom. Ob enem so poročili, da se je konzul Nikola s 50 Grki i nekoliko vojakov zaprl v Kartumu v katoliško cerkev in tam utrdil, ter da ima živeža in streliva za nekoliko dni. — Angleška vlada je Wolseleju naznanila, da se mora vojna nadaljevati, dokler ni upor zadušjen; 20.000 vojakov v Indiji je dobilo ukaz, da se vkrcajo v Egipt in pomnože Wolselejevo vojsko.

S francosko-kitajskega bojišča poroča Briere 7. t. m. da se je francoska vojska polastila vsega utrjenega kitajskega ostroga pri Langsonu. — Courbet pa isti dan poroča iz Kelunga, da so Kitajci 31. januarja napali nove francoske pozicije, pa bili odgnani in so na mestu pustili 200 mrtvih, mej katerimi je bil nek evropski, sumi se, da angleški častnik, in več mandarinov. Francozi imajo enega mrtvega in enega ranjenega. Vsa kitajska zguba od 25. januarja do 1. februarja znaša 700 mrtvih in ranjenih.

S francosko-kitajskega bojišča je 5. t. m. general Biere brzojavil, da je po nobi brez posebnega upora in brez zgube zasedel Devonanske višave. Sumi se, da stoji glavna kitajska moč dan hoda od tega kraja.

DOPISI.

Tržaška okolica, 6. svečana. — (Razne stvari). — Kolikor bolj se okolica mestu približuje, toliko bolj propada »staro okoličansko pošteno vedenje«. Surovo razuzdano italijansko petje v okolici »napreduje«, propada pa naše narodno, »nekdanji ponos« okoličanov. — Tega in razne druge »italijanske kulture« poslužujejo se večidel okoličani moškega spola. Zadnje čase je opazovati pa i mej ženstvom enakih stvari. Evo vam dokaza. — V nedeljo 2. t. m. so imeli Barkovljani svojo navadno pustno plesno zabavo. Mej plesom pa, i po plesu, pokazala so Barkovljanska dekleta svojo naobraženost, i — »krščansko sramožljivost«. Začela so namreč skupaj zbrana peti (bolje dreti se), i to menda ker je fantov za petje primanjkovalo! Sramotno je to i žalibog, da je v okolici uže do tega prišlo. Enako delajo le v Trstu poznane »šešolote«. In ko bi tudi ono petje narodno bilo, ne mogel bi ga hvaliti nosen omikani človek. Nekatere Barkovljanske moške je kar sramota obšla videti vedenje Barkovljanskih deklet.

V Barkovljah je uže mož, koji v enakih razmerah z besedo pomore — in ta je č. g. župnik. Upamo, da ne bo i sedaj molčal. — Pri enacih (»narodnih«) plesih v okolici se gode največje pohujšljivosti. Tam vidiš komaj 14 letno deklico, kako se sredi uže odraslih deklet suče in ponaša.

Uže dva meseca je Barkovljanska učiteljica bolna. Število Barkovljanskih otrok bi lahko trem učiteljem zadostovalo. In vendar imamo sedaj v Barkovljah eninega učitelja, ki mora vse te otroke učiti. V Barkovljah sta dva borna razreda, in še tema se Italijanščina vsiljuje. Barkovljanski otroci sila malo znajo, i sami priletniši moške pripoznavajo, da so se oni nekaj več v šoli učili. Pri tolikem številu otrok (in ki jih sedaj edini učitelj polučuje), ne morejo učenci niti redno šole obiskovati. Dokler je bila še učiteljica zbirava, (ki je soproga Barkovljanskega Capovilla), tožilo se je, da je za Barkovljanska dva razreda (z učiteljem i učiteljico) preveč otrok. Kaj pa mora biti sedaj, ko podučuje edini učitelj?

Da bi se enako v drugem selu (vasi) zgodilo, dobili bi precej drugo učiteljico, ali vsaj nadomestovalno. Da je pa v Barkovljah ni — vemo kaj je temu krivo. — Čuje se tudi, da misli magistrat prihodnje leto v Barkovljah III. »italijanski« razred otvoriti ali napraviti. Tega in pa »mane nebeške« primanjkuje še Barkovljanom!

Vsacega »poštene« človeka mora veseliti, napredovanje Svetoivanskega pevskega društva »Zora«. Posebno vredno je pohvaliti pri tej priliki ženski zbor, Svetoivanska dekleta. — Naj bi bila v vzgled Barkovljanskim dekletom!

Sel-kij džigit.

Iz Materijske občine, 6. februarja. — Kmalu bode dve leti, kar se je ustanovila čitalnica v Brezovici. Znano je marsikomu č. g. bralcu, koliko truda je stalo naša dobrotnika, predno sta dossegla svoj cilj. Žali Bog! zapustila sta nas prezgodaj. »Podložni obračumi, vlada obrne«. Koliko pogubljivih zanj so jim nastavliali narodni sovražniki, a dolgo,

dolgo sta jih voljno nosila, da sta le svoj premili narod prebudila iz dolgega spanja. Posebno so preganjali naši narodni sovražniki učitelja. Hodili so od Judeža do Kajf-ža in ga črnili na vse mogoče načine. a umakol se jim je prostovoljno. Misli so, ko odide, postanemo mi gospodarji in veljavni možje materijske občine, kar se sprevrli iz njihovega početja. Ali niste še sprevrli, da ste zgubili vse zaupanje pri našem ljudstvu, kojega si ne pridobite, ako še toliko šnopsa in kruha razdelite. Sij vas pozna uže vrabel na strehi, kakošni ptiči ste.

Poročati moram tudi, da je g. učitelj D. zadobil definitivnost v Materiji. Sploh moram in smem reči, da pri nas so največji hujskači in strankarji le tuji. Preganjate in črnete dobre in poštene ljudi, koji nam žele dobro, pojte raj sami, gotovo ne bode nihče jokal za vami.

Omeniti je vredno, da je zaradi obrekovanja, koje so prav tuji raznesli o g. K. S. zapustil ta mož svoj rojstveni kraj in šel v daljno Dalmacijo služiti cesarja. Opravljali so še marsikojega pridnega in poštenega moža, pa saj svet dobro zna, kedo so šnopsarji, kedo pošteni ljudje.

Ljudstvu priporočam: Ne dajte se zapeljati in obrnite jim pri vsakem početju hrbet, kakor ste delali do sedaj.

Iz Brd, 30. januarja. — Sprejmi, draga »Edinost«, v svoje predale krutek dopis, da pojasnim stvar glede dopisa iz Brd 20. januarja t. l. v 4. šte. »Soče«, v katerem dopisu gg. veleposestniki naše županstvo in župana prav grdo sramoté. Gg. veleposestniki, katerih število izračunimo na prste ene roke, očitajo našemu g. županu, da je v motnej vodi lahko ribe loviti. Gotovo so oni gg. veleposestniki uže poskusili v motnej vodi ribe loviti, in jih morda še lové na eden, ali drug način, sicer bi drugim tega ne očitali. Gg. veleposestniki očitajo, da so i sedanjí županstveni in starejšinstveni udje pred tremi leti v strastnem boji svoje mandate priporili, ali gg. posestniki naj pomislijo, da so prav oni k volitvam celo rajne iz onega sveta klicali ter jim pooblastila podpisali.

Res je, da je bila v prvem imeniku pomota glede troh skupščin, ali tako so vsi prejšnji župani imenik napravili. V drugo sestavljeni imenik je bil prav napravljen, to jasno dokazuje glavarstveni odlok glede rešenja prizivi gg. veleposestnikov, katere imenuje preprijilivce.

Da je g. župan 20. decembra dal razglas samo na navadno mesto prilepnoti, in ne ustmeno razglasiti, delal je postavno, ker, vedite pismouki, da postava ne tirja ustmenega oznanila.

Kdo bi bil mislil, da si gg. veleposestniki uže pred volitvijo svoje nadre na pravijo, kdo da bode župan, in kdo podžupan, če tudi je uže zdaj prav gotovo, da gg. veleposestniki niti ene starejšinske klopí ne zasedejo. Imamo dovolj sposobnih možakov, ki imajo čut do uboze ljudstva, ki ne ljubijo le sebe in rib v motnej vodi ne lové. Toliko v pojasnenje gg. čitateljem »Soče«.

Tone.

Domače in razne vesti.

Ivan Zor c. k. telegrafski uradnik v Ljubljani, Golicea redoljub in borilec za narodno pravo in blagostanje, umrl je zadnje nedeljo ob petih popoldne. Tajniki je posebno v tržaški okolici v najboljšem spominu, ker se je za okolico mnogo trudil ter bil več let načelnik rojanske čitalnice, katera je bila pod njegovim vodstvom vzor vsaki čitalnici. A to blagostno delo anje ni bilo po volji tedanjemu deželnemu namestniku Möringu in zato gaje iz Trsta odgnal. — Blag spomin vrlému rodoljubu!

Slovanska čitalnica v Trstu je imela v soboto 7. februarja v svojih lepih prostorih (Monte verde) »veliki ples«, ki se je sijajno završil. Dvorana je bila bogato okrašena; stene je dičilo več pomembnih slik in slovanskih grbov, vse ovito se zelenjem in narodnimi bojami. Nad glavami nežnih srbopetih plesalk in pridnih plesalcev so visle iz svežih cvetov zvirte kitice na belo modro-rudečem papirju, zrezljanem in spletenem na različne načine: priprave za kotilon. Prekrasen je bil pogled na šarvito ženske toilette in divne obraze; nevede se je ustavljalo radovedno oko, tu na gladkem lici, tam na vitkej rasti. M-j množino plesalcev in plesalcev opazil i obilno othodnih tujcev in gospode iz tržaških višjih krogov, kakor n. p. gosp. Mimbellij in druge velemože, ki so prišli ogledat si lepo južnoslovansko »Kolo«. Ta najzanimljiva točka vsega plesnega sporeda se je izvršila tako točno in elegantno, da ni hotelo biti pleskanju ni konca ni kraja. Mej dolgo trajajočim kotilonom se je mnogo smijalo salijim prizorom, po katerih so začeli padati vis-či šopki raz strop na plešče občinstvo. Niti omeniti ne bi možkih napravnih odklovanj pripetih se ženskimi ročicami, ako nas ne bi vezala novinarska dolžnost, po-

ročati tudi ob ogromnem cvetju, ki je obdajalo naše krasotice po polki, mej katero je ženstvo gospodarilo. Jutranja zora je iznenadila uneto mladino in jo nemilo razpršila k potrebnemu počitku. Zabava ostane marsikakšnemu »glühendem Herzem« v prijetnem in neizbrisljivem spominu!

Tržaški Sokol bode imel na pustni torek (17. februarja) plesno zabavo v dvorani »Slovanske čitalnice«. Začetek ob 10 uri zvečer. Gospodje člani, kateri želijo vpeljati goste, naj se obrnejo na g. Jakob Klemenc-a, Via Sant. Antonio, št. 1., ali g. Ivan Valenčič-a, Via nuova, št. 39., kjer se dobodo vstopnice za nečlane.

Delalskemu podp. društvu so nadalje podarili o priliki zadnje veselice gospodje: Dr. vitez Gnad f. 2.—, E. Dragovina f. 5.—, A. Mozetič, preds. dež. sodnije f. 3.—, A. Zenkovič, preds. trg. sodnije f. 2.—, A. Pogorelec iz Grete f. 5, F. Hren iz Ljubljane f. 5, Dr. Fr. Mandić f. 5, M. Polić f. 5, baron Kober f. 10 in še razni drugi razni f. 34.

Tržaške novosti.

Veliki ples društva Austria, ki je trajal do denes ob 6 uri zjutraj, bil je krasen; vse kar je odličnega v Trstu, dalo si je rendez-vous na tem plesu.

Kavalkina v Politeami nočnjsno noč je bila tudi dobro obiskana, toda nagota je žalibože prevladala.

Jutri popoldne bode prvi »korzo« za otroke.

Lepa soproga. 22 letna soproga 57 letnega trgovca J. M., neka fletna Klementina, ubežala je te dni možu, ali ne prazna, ampak vzela je se seboj več denarja in vse, kar je bilo kaj več vrednega v hiši. — Mož je išče, ali zastonj, najbolj žal mu je po denarju.

Ranjenega na ulici so našli te dni 21 letnega postopača Franca B., ter ga odnesli v bolnico; — ali povedati noče, kedo ga je ranil; sumi se, da je staknol plačilo za slabo dejanje.

Pijani izvožek. Jakob S. iz Skednja je v ponedeljek padel raz vozai in se močno na glavi poškodoval, tako sicer, da so ga morali peljati v bolnico.

Pretep. V Rojanu so nekatere majhne krčme, v katerih se shajajo tržaški malopridneži. — Tam se godi marsikaj, kar bi se ne smelo goditi; pa tudi marsikateri tepež se vrši. V nekej takej krčmi so v nedeljo plesali, nastal je prepir in nek 17 letni mladenič je dobil prav močno rano v glavo, tako sicer, da so ga morali precej odpeljati v bolnico.

Policijsko. 26 letnega sodarja F. M., rodoma iz Sežane je policija sinoči prišla, ker je prijemel naša ukradenega blaga. Polcija je zaprla te dni vse polno dolgorstov in postopačev, mej njimi tudi Frana P. iz Vipave, ker je bil odgnan, pa se vrnil, Marijo S. iz Vipave zaradi grdega obnašanja na ulici in dva Rojancana, ker sta v tepežu močno ranila svojega toariša. — Manjših tatvin se je pa te dni toliko izvršilo, da bi preveč prostora vzelo, ako bi jih hoteli popisati.

Izpred porotne sodnje. Lansko leto smo poročali o obravnavi proti Aleksandra Stixa, nekdanjemu občinskemu tajniku v Podgradu. — On je izneveril mnoge manjše svote kmetom Podgraskega okraja, ker je izterjaval neko odplačilo za Poreški dež. odbor. Lansko leto so ga porotniki nekrivega spoznali, na kar je drž. pravdnik uložil pritožbo in bil je ovržen sklep prve porote. Te dni je Stixa zopet stal pred porotniki, kateri so ga ta pot krivega spoznali in sodnija ga je obsodila na 1 leto tež e, poestrene ječe.

Goriške novosti. Velika veselica s plesom bralnega in podpornega društva v Gorici dne 7. t. m. se je izvršila po došlih poročilih sijajno, blizo 900 obiskovalcev je bilo, mej njimi mnogo odlične gospode in tudi mnogo takih Italijanov, ki hočejo v miru živeti se Slovenci. Veselica je bila v primeri to v Gorici, kar je bila veselica del. podp. društva v Trstu. To kaže, da vendar Slovenci ob italijanskih mejah čvrsto napredujejo. — Goriški, Tržaški in Istrski »Alpinisti«, možje, ki še po Travniku in po Tržaškem tlaku krevljasto hotijo, so se združili, in si bodo na juljskih Alnah, najbrže na Nanosu roke podajali. Prašanje je le, če bodo mogli priti na vrh Nanosa. Smešno! — Goriški Libončiči si delajo velikanske skrbi za Nanos, če veče, nego Tržaški, zato pa so tudi bolj smešni, in ako hočemo Tržaškim še nekoliko ozbiljnosti prištevati, Goriškim nikoli.

Ljubljanski Sokol vabi na maskerado, katera bote pustni vtorek 17. februarja 1885 l. v prostorih prejšnjega strelišča. — Začetek ob 7. uri zvečer. Ob 7. do 9. ure promenada, potem ples. — Priti je samo maskirano; oni pa, ki kljub temu pritejo v salonski opravi, plačajo pri vstopu, kateri brez vstopnice sploh ni dovoljen, mimo navedene vstopnine za vsako osebo še 50 sold. globe. — Garde dame in gg. častniki so globe oproščeni. — Vstopna znamenja dobivala se bodo 15., 16. in 17. februarja od 2. do 4. ure

popoldne v I. nadstropji ljubljanske Čitalnice po teh le cenah: Za Sokolovce po 50 sold., za člane narodne Čitalnice ljubljanske po 1 for. Vsaka drugi plača brez izjeme po 2 for. vstopnine. — Vstopna znamenja izdajala se bodo le proti izkazu vabil in izključljivo le za tisto osebo ali rodovino, na katere ime se vabilo glasi. — Odbor telovadnega društva »Sokol« v Ljubljani.

Govor g. Negode na veselici društva »Zora« dne 3. februarja. — Slavna gospod! Dragi rojaki! Z veseljem stopim danes pred vas, dragi rojaki, ko vas vidim v tolikem številu pohodili, to je znak zavednosti in ljubezni do petja. Petje, ki blaži srce, ki razveseljuje žalostnega, ki navdušuje in izobražuje, nam je prvi smoter. To je nas dovedlo do tega, da smo si ustanovili samostojno društvo. Društvu smo dali pridevek »Zora«. Zora nam je pričela vshajati, ali mi imamo še le jutranjo zoro, po zori prisije pa pravo solnce srebode. »Zora« bode kratkočislila svoje ude pri veselicih, slavila bode svoje slavne može z slavnostnimi pesmami, in spremljevala bode svoje ude k večnemu počitku, ter jim tam tiho in mlo zapoje pesem v slovo. Narod naš je bil tlačén, zaničevan, ne le o i tujcev, temuž še celo lastni sinovi so ga zasramovali, zaničevali, ometavali z blatom, in to še danes delajo. Ubogi naš narod, prebil je uže mnogo britkih ur, prebil uže marsikaj težav, in tudi kri je prelivl za svojo svobodo, ali vendar še danes ni dospel do onega, po kojem srčno hrepeni. To hrepenenje se vresniči, kadar naš narod prispe do vrhunca omike, in ko se v našem narodu utrdi narodna zvest, da bode vsak sin našega naroda stal krepko na braniku domovine, kar veže vsacega sveta dolžnost, da brani in varuje svoje, in da ne bode izdajic v našem narodu najti.

Dragi rojaki, ko bode vse to gotovo, onda bode naš narod srečen. Mi ne bomo uživali slasti in veselja, ko bode naš narod srečen, ali potomci naši se bodo spominjali tudi nas, ki smo si dali nalogo, da našemu narodu priborimo to, kar mu je potreba v samostalnost. K samostalnosti pa treba narodne zvesti, in prav ta se v našem društvu zraven petja najbolj širi, da naši mladi pevci, ko stopijo mej svet, povsod lahko s polnim prepričanjem zavno vsacega napadovaleca naše svete domovine, ter mu v obraz povedo, da je njih rodila slovanska mati, da po njih žilah teče slovanska kri, in da hočejo ostati povsod, vsikdar v revah in nadlogah, v bogastvu in lišpu, zvesti svojemu rodu. Prvikrat smo stopili danes pred slavno občinstvo. Blagovoli naj nas ono milostno soditi za naše pesmi, ki jih bomo popevali. Da bode naše društvo moglo pri slavnostih bratskih nam društev javno nastopiti, omisliti si hoče zastavo, pod koto hoče svoje pevce zbirati. In prav danes pri prvem našem javnem nastopu hočemo povzignoti glase za našo zastavo, katera nam bode vihrajoča dajala pogum in veselje, da se bomo pod njo zbirali, kakor pravi pevci, ter kazali našemu nasprotniku, da prosti naš narod tudi kaj premora, samo treba k temu trdne volje. Naše društvo bode pevalo samo slovanske pesmi, ter bode pri vsaki priliki poudarjalo slovansko stališče.

Iz dna svojega srca kličem naposled, da bi Bog dal našemu mladeni društvu, da bi se krepko razvijalo in napredovalo v čast in slavo našega milega naroda, Bog živi naše društvo »Zora«!

Potresl se na Španiskem še vedno ponavlja, vzlasti v dežlah Granada in Málaga. Več mest i ži popolnoma na kupu, tako sicer, da se ne more več določiti, kje je meja enega in drugega posestva. Zemlja zijá na mnogih krajih strašno; razpokljine so do osem metrov široke in strašno globoke. Nad Španijo se v resnici spolnjuje prorokovanje za leto 1885, katero pravi: Totus mundus vae clamabit. (Ves svet bo klical: gorje!)

Lug Fenice, iznajdba Guarrini, je po poskusnjah raznih gospodinj jako dobro rabljiv in gospodinje ga v obče hvalijo.

Zrebanje dobitkov za Narodni dom v Ljubljani. Zadele so razne dobitke na slejnjem številu: 49.454, 26.547, 36.885, 39.760, 53.427, 67.996, 65.891, 83.856, 28.141, 35269, 79078, 72736, 94692, 78.486, 54466, 87448, 86072, 96177, 50364, 17411, 61407, 8345, 30099, 86510, 82384, 91937, 88336, 11440, 22490, 26392, 2471, 33434, 73223, 11500, 83447, 49804, 27027, 52314, 20379, 92087, 8574, 41395, 97839, 25840, 52829, 17228, 79511, 90610, 22498, 25562, 82747, 52875, 20778, 68912, 67890, 61718, 93208, 11752, 29227, 50415, 3510, 6782, 56990, 71468, 4237, 28037, 14987, 81853, 21162, 15.281, 20703, 3435, 90539, 75267, 29380, 65250, 92642, 51125, 6831, 64916, 58948, 86117, 9527, 85655, 74952, 98760, 46657, 2828, 42320, 21662, 93039, 97056, 46005, 95272, 56480, 9640, 50894, 82291, 70960, 42678, 18929, 56212, 99169, 68883, 29534, 99761, 66549, 88362, 44017, 95472, 34887, 62577, 69624, 6039, 30398, 14022, 98789.

NOVOST!!!

Pečat „**TRST**“ najprikladnejše darilo, jako koristen, zadržujoč vse, kar je potrebno v pisarni, kakor : pečat iz kavčuka, z avtomatičnim barvilom, **pero** in **svinčnik**, vse v najelegantnejši obliki iz nikla in pregibljivo, da se more hraniti v žepu. Nadalje okusno izdelani pečati v obliki medaljonov, ur, škatlj ce za žvepljenke in razni druge **nežni pečati**.

Pri odlikovanem grafičnem zavodu

HEN. FREISINGER-JA

Lloydova palača ulica „Mercato vecchio“ št. 4

V TRSTU.